

Hay sueños que caminan y que abrazan,
que son amanecer en cada labio
con los ojos abiertos, que seducen
como al mar las sirenas,
mientras suelen ser sueños
de la inmortalidad.

Vannak álmok, melyek járnak és ölelnek,
hajnalra leszenek minden ajkán,
szemük kinyílik és csóbit,
mint sirtóknak hada a tengeren,
miközben azt álmodják, hogy ők álmok,
álmai a halhatatlanságnak.

500 Ft

JAVIER PÉREZ BAZO

Proceso al olvido

*Ítélező út
a feledéshez*

BUDAPEST, 2012

JAVIER PÉREZ BAZO

*Proceso al olvido
Ítélező út a feledéshez*

(2009-2012)

BUDAPEST

2012

**Proceso al olvido
JAVIER PÉREZ BAZO**

**Versiones de
ANDRÁS SIMOR**

**Fordította
SIMOR ANDRÁS**

**Z-füzetek
Budapest, 2012**

© Javier Pérez Bazo, de los textos • szövegek
© Simor András, de las versiones • műfordítások
© Diana Pebarezzo, del epílogo • epilógus

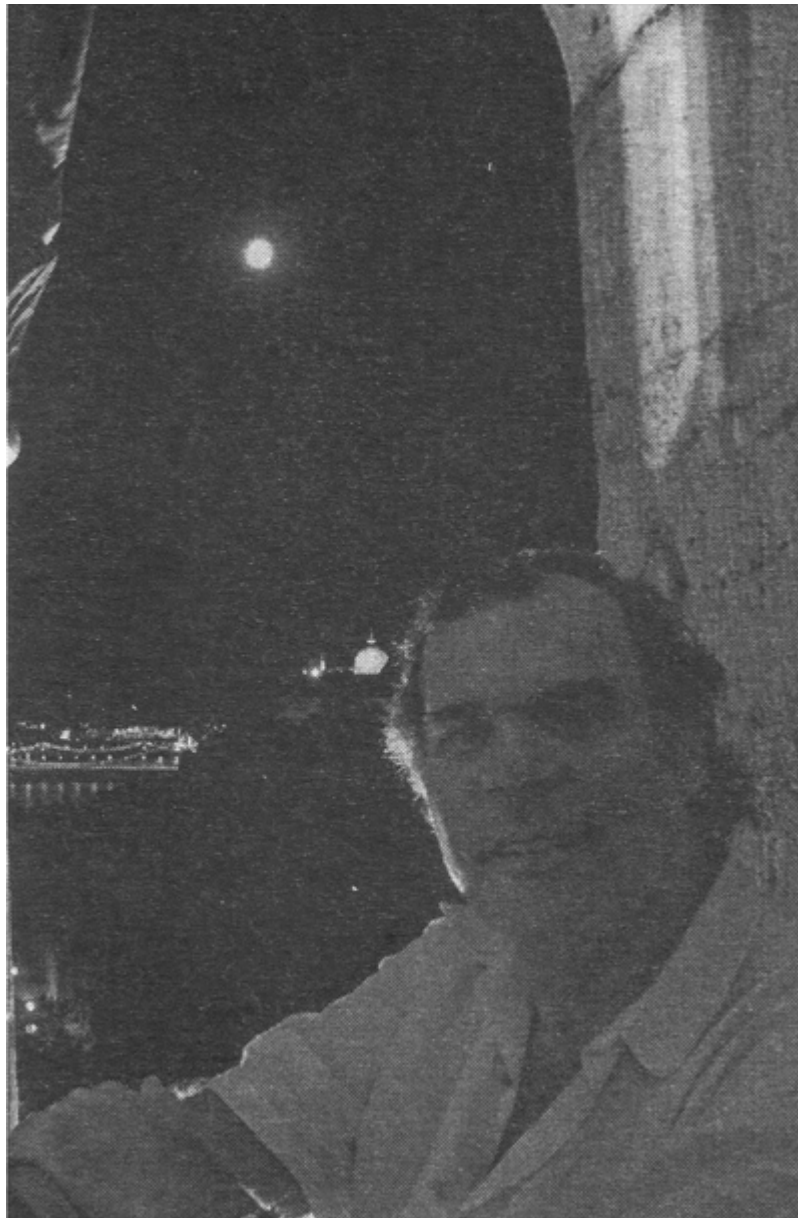
Hay sueños que caminan y que abrazan,
que son amanecer en cada labio
con los ojos abiertos, que seducen
como al mar las sirenas,

mientras sueñan ser sueños
de la inmortalidad.

Vannak álmok, melyek járnak és ölelnek,
hajnalra lesznek minden ajkon,
szemük kinyílik és csábít,
mint szirének hada a tengert,
miközben azt álmodják, hogy ők álmok,
álmai a halhatatlanságnak.

Letölthető:

[\[PDF formátumban \]](#) [\[EPUB formátumban \]](#)

Perigeo en Budapest (Bastión de los Pescadores)
Telihold Budapesten (Halászbástya)

*Básicamente, recordar y olvidar
pueden considerarse como el anverso*

*Alapvetően emlékezni és feledni
ugyanannak a folyamatnak elő- és*

y el reverso de un mismo proceso; el olvido consiste en la diferencia entre lo que se retiene y lo que se aprendió y, aunque no puede medirse de forma directa, no puede ser considerado como una simple pérdida sino como el resultado de procesos activos, adquiriendo así cierta substantividad frente a la memoria.

(José Luis Pinillos: *La mente humana*)

El proceso judicial es unitario, en el sentido de que se dirige a resolver una cuestión controvertida, pero que admite la discusión de cuestiones secundarias al interior del mismo. (...) En un proceso se pueden discutir cuestiones de hecho o cuestiones de derecho, o ambas simultáneamente.

(*Enciclopedia libre universal*)

hátlapja; a feledés lényege a megőrzött és a megtanult közti különbségben rejlik, és bár közvetlen módon nem mérhető, nem nevezhető egyszerű vesztésnek, inkább aktív folyamatok végeredményének, ami az emlékezettel szemben érvényesít bizonyos önálló létezést.

(José Luis Pinillos: *Az emberi elme*)

A jogi folyamat egységes, olyan értelemben, hogy vitatható kérdést igyekeznek eldönteni, de megengedi, hogy azon belül a másodlagos kérdések is vitatémává váljanak. (...) Ilyen folyamatban tény – vagy jogi kérdéseket lehet vitatni, vagy mindkettőt egyidejűleg.

(*Egyetemes és szabad enciklopédia*)

Trasnoche

A Éva Dobos

Vigila, tú vigila
todos los rostros, todas las imágenes,
la cicatriz del tiempo, la vida del instante.
Lo más complejo es dar siempre la espalda
a la memoria. Nada
digas y persevera en el desvelo.

Aunque oigas el tañido de la duda
o el de una sombra acaso simulada,
y tengas que avenar las aguas muertas,
debes tentar la suerte al corazón,
que está de paso.

Únicamente escarba en la trasnoche,
escarba aunque nunca consigas
encontrar la razón a la conjura
que imanta los designios de los ojos
abiertos. Permanece en la vigilia
y comprueba la madurez del tacto
hasta que vuelva a desplomarse el vértigo,
y se propague el polen, y se oiga entre las olas
la confidente intimidad del mar.

CÁNTIGA JUNTOAL DUNA

*Danubio, río divino,
que por fieras naciones
vas con tus claras ondas discurriendo,
pues no hay otro camino*

Éji ébrenlét

Dobos Évának

Őrizz, őrizz meg
minden arcot, minden képet,
az idő sebhelyét, pernyi életet.
A legnehezebb az emlékezetnek
hátat fordítani. Ne szólj
semmit, légy a virrasztásban kitartó.

Bár hallod a kétség zengzetét
vagy netán egy csalóka árnyét,
és holt vizeket kéne lecsapolnod,
engedj a szív csábításainak,
átmenetileg.

Csak az éji ébrenlétben kapirgálj,
kutass, habár sosem találsz rá
az értelem titkos terveire,
melyek a szemeket mágnesként vonzzák.
Marad éber virrasztó,
a tapintás érettségét ellenőrizd,
míg a szédület szét nem foszlik végül
a hímport szaporítva, és a hullámok között
a tenger meghitt moraja hangzik fel.

ÉNEK A DUNÁNÁL

*Duna, szent folyamisten,
ki tiszta habjaiddal
vad nemzetek közt haladsz
hömpölyögve,*

*por donde mis razones
vayan fuera d'aquí, sino corriendo...*

(Garcilaso de la Vega, "Canción III")

*más utam nekem sincsen,
veled megy mindegyik dal,
érkezzenek innét távoli földre...*

(Garcilaso de la Vega: „III. Ének”)

Retrato

A DN

Eras uno de esas ingenuas gentes
que pierden el amor en las aceras
para que se lo pisen, uno de esos
que se olvidaba la flor de los almendros
en el ojal de una mirada gris,
inmensamente gris, inmensamente
sola e incapaz para salir de noche,
tan amplia como el mar y las ausencias.

Eras uno de aquellos, de los raros
navegantes que recrean los cauces
a la quimera y pretenden coger
el humo con las manos y llevarselo
contra el pecho como si fuera suyo
únicamente, uno de aquellos locos
amigos de la madrugada al alba,
que se bebían la ilusión con soda
y contaban ovejas al insomnio.

Te extraño y te persigo

Ay, plenitud del verbo, sana verte
llegar a la hora puntual del canto!

Te extraño y te persigo, claridad
lejana, y sin embargo te resistes
cuando más necesito amanecer.
Eres esquiva como el cereal
maduro ante la siega, como la espuma
del mar lamiendo el acantilado,
como el miedo que desconfía incrédulo
de la apariencia, de lo falso y cierto.

Has de saber que busco, que rebusco
hasta que estés conmigo respirando
y eche al hombro tu sombra, que ilumina,
que tanto ciega cuando te haces eco,
necesario pulmón, pactado tacto,
y gracias dé por regresarte al alma.

«VOLANDAS DE AMOR»

I. «Jadis, si je me souviens bien...»

Jadis, si je me souviens bien, ma vie était

Arckép

DNS-nek

Egyike vagy ez ártatlan lényeknek
kik a szerelmet a járdán felejtik,
hogy rátiporjanak, egyike vagy
ezeknek, kik a mandulavirágot
szürke tekintet gomblyukába tűzik,
végtelenül szürke, végtelenül
magányos, éjben maradó tekintet,
széles, mint a hiány és mint a tenger.

Egyike vagy a különc hajósoknak,
kik újjáteremtik a folyómedret
a kimerának, kit elfogni vágyanak,
megragadni a kezükkel a füstöt
és a mellükhöz szorítani, mintha
övék volna, egyike vagy azoknak,
kik pirakadattól a hajnalig éneket
esztelen ábrándot szódavízzel hörpölve,
birkákat számlálva álmatlanul.

Hiányollak és kergetlek

Jaj, ige teljessége, látni vágylak,
az ének pontos órájában érkezz!

Hiányollak és kergetlek, te messzi
fény, aki kétség kívül ellenállsz,
mikor leginkább hajnalokra vágyom.
Mogorva vagy, akár az érett búza,
mit learatnak, mint tengeri hullám
taraja, amely sziklapartot nyaldos,
mint a félelem, ha hitetlenül
nem bízik hamisban, se bizonyosban.

Tudnod kell, kereslek, újra meg újra,
míg nem sóhajtasz a lélegzetemmel,
vállamra veszem árnyad, hogy világíts,
annyira vak, mikor visszhangod várom
tüdőre vágyva, cinkos érintésre,
hogy örülhesek, mert telkembe megtérsz.

«SZERELMI SZÁRNYALÁS»

I. «Jadis, si je me souviens bien...»

Jadis, si je me souviens bien, ma vie était

*un festín où s'ouvraient tous les coeurs,
où tous les vins coulaient. Un soir, j'ai
assis la Beauté sur mes genoux...*

(Arthur

Rimbaud)

Antaño, si recuerdas bien, trazaste
los surcos del amor, su singladura,
los que el tiempo allanó ínmisericorde
y puso a la deriva del olvido.

Por esto ahora levantas los párpados
ante el asombro de otra claridad
que sienta la belleza en tus rodillas;
por esto te mece ahora la quietud
y echas amarras en otro océano,
ahora mismo, cuando frunce el ceño
el sobresalto de la bienvenida.

Antaño, si recuerdas bien, la vida
fue un gran festín de sueños y desvelos
hasta sacarle ojeras a la luna.

II. «Flecha de amor»

*Vuelve flecha de amor
a la tímida fiera que te huía*

(Jorge Hernández Campos)

Que no haya más revuelo de palabras,
ábreme sin premuras como se abre
un libro intonso de versos inéditos,
rómpeme como rompen en los sueños
las olas antes de volverse espuma,
libertina humedad por la caricia.

III. Sexto sentido

Eres pacto de amor y eres abrazo,
eres olor a anís de medianoche
y escuchas al olvido en el recuerdo;
eres la ola más alta entre las olas,
tan llena de alba, igual que aquellos ojos
que aprendieron a ver en tu retina
la dimensión del roce de los trigos;
eres sabor a sueño en cada sorbo,
eres tú, nunca amor en desbandada.

IV. La primavera no es un olvido

Has vuelto de puntillas, como un palpito,
a esta respiración por tanto vértigo
esclava antes del aire. Cautelosa
irrupes como el eco de un latido
y sin rumor ni límites te adentras
hasta lo más hondo del corazón
y describes el júbilo del cuerpo
tatuando miradas, claridades,
con los dedos sin cauce por su espalda.

*un festín où s'ouvraient tous les coeurs,
où tous les vins coulaient. Un soir, j'ai
assis la Beauté sur mes genoux...*

(Arthur

Rimbaud)

Hajdan, ha jól emlékszel, hosszan nézted
a szerelem gödreit, hajóújtját,
mit könyörtelen idő temetett be,
és a feledés sodrába taszított.

Ezért ma szemhéjadat nyitod tágra,
mikor másféle fényesség ejt foglyul
megmutatva szépségét térdeidnek,
ezért ma téged a nyugalom ringat.
És horgonyt másik óceánba vetve,
éppen most, szemöldököd összehúzva
nézel, riadtan a találkozástól.

Hajdan, ha jól emlékezel, az élet
nagy bankett volt, álmoké, virrasztásé,
és nézni a karikás szemű holdat.

II. «Szerelem nyila»

*Térj vissza, szerelem nyila,
a félénk vadhoz, ki tőled menekül.*

(Jorge Hernández Campos)

Többé a szavak ne szálljanak vissza,
nyílj ki sietség nélkül, ahogy nyílik
kiadatlan versek felvágatlan könyve,
törj szét engem, ahogy álmokban törnek
a hullámok, mikor tajtékká lesznek,
ledér nedvévé a simogatásnak.

III. Hatodik érzék

Szerelmi szerződés és ölelés vagy,
ánizs illata az éj közepében,
és az emlékből a feledést hallod;
hullámok közt a legnagyobb hullám vagy
hajnallal teli, mint e szemek, épp úgy,
kik a retinán tanulták meglátni,
hogy mekkorák itt a búzamezők,
álom íze vagy valamennyi kortyban.
Te, szerelem vagy, mi soha el nem hagy.

IV. A tavasz nem a feledésé

Lábujjhegyen érteztél, mint a jóslat,
szédületbe rántó lélegzetéhez,
a levegő rabjához. Óvakodva,
mint egy szívverés visszhangja rontasz be,
zajtalanul, határ nélkül a szívnek
egészen a legmélyéig hatolva,
mikor a test örömét tetoválod
fényekkel, ragyogó tekintetekkel,
ujjaiddal motozva az ő hátán.

V. «Onde os sonhos têm maos e pés»

A Murilo Mendes y a Luis Cernuda

Soñó sus desnudos en la playa de La Roqueta. El amor se escurría mar adentro, se dejaba encadenar con la espuma más rebelde y contra el cielo, sobre la piedra y el deseo, escalaba el aire para lograr el vértigo, para perderse entre las ingles de aquel joven muchacho, para crecer ascendiendo carne contra carne, para convertirse en lujuria de amazona. Hoy, venida la claridad del día, se acercó a otro sueño en el que un cisne insolentemente blanquísimo varaba su majestuosidad en la orilla izquierda del Danubio, y salía de las aguas y llegando hasta ti, Leda desnuda, comenzaba a picotear el alto resplandor del pecho, y acoplaba el plumaje bajo tu vientre e iba entre penumbra hasta donde se abisma con extremado deleite la fruición de la lascivia...

Dos sueños con pies y manos.

Hay sueños que caminan y que abrazan,
que son amanecer en cada labio
con los ojos abiertos, que seducen
como al mar las sirenas,
mientras sueñan ser sueños
de la inmortalidad.

En Jókai tér

A Andrés Simor

Ocurrió de repente a medianoche.
A aquella esquina se acercó una extraña
sin edad, dueña de las avenidas,
que en copa de cristal ofrecía sólo
probar su vino tinto, acaso un brindis
por vivir cómplices la madrugada.

”En este vidrio —dijo— se fecunda
y nace antes del alba la verdad”.
Reconoció en mi mano
el gesto indócil de la indiferencia
y yo en sus ojos la avidez de un tiempo
con dimensión de páramo
y el único color del abandono.
”Bebe, brinda conmigo, volverás
a hacerme tuya, como en la embriaguez,
a sorbo apresurado”.

Pero entonces, incrédulas mordazas, mis labios
vedaron el hechizo de la copa.
Reposé la mejilla en la caricia
que en el aire su adiós abandonaba.
Vi cómo se perdía en el vacío
la nostálgica noche de ebriedad.

Pest, amanecido julio de 2009

V. «Onde los sonhos tem maos e pes»

Murillo Mendesnek és Luis Cernudának

Meztelenségükről álmódott Roqueta partján. A szerelem a nyílt tengerbe szökött, eltúrte, hogy megláncolja az ég ellen törő, leglázázóbb hullám, kő és vágy felett, a levegő a szédületig kapaszkodott, hogy elveszék az ifjú lágyékán, mikor a hús a húshoz tapadt, és az amazon bujaságává változott. Ma, amikor feljött a nap fénye, másik álomhoz ért el, amelyben egy pimaszul fehér hattyú méltóságát a Duna bal partján feledte, kijött a vízből, egészen eléd lépett, meztelen Léda, csipkedni kezdte a mell fénylő bimbaját, tollát hasad alá dörzsölte, és eltűnt a félhomályban, ahol a bujaság élvezete a legizzóbb gyönyörre mélyül...

Két álom lábakkal és kezekkel.

Vannak álmok, melyek járnak és ölelnek,
hajnal lá lesznek minden ajkon,
szemük kinyílik és csábít,
mint szirének hada a tengert,
miközben azt álmódják, hogy ők álmok,
álmai a halhatatlanságnak.

A Jókai téren

Simor Andrásnak

Váratlanul történt ez éjfél tájban.
Azon a sarkon jött egy különös,
kortalan nő, a sugárút úrnője,
és üveg pohárban nekem kínálta
vörösborát, netán egy koccintással
cinkosokként így éljük át a hajnalat.

„Ebben a pohárban – mondta – itt érik,
születik hajnal előtt az igazság.”
De szeme kezemre tévedt
közönyöm tiltó mozdulatát látva meg,
és én szemében a mohóságot, mintha
határtalan elhagyatottság
egyedüli színével nézne rám.
„Igyál, koccints velem, akkor újra
tiédde teszel, mint a részeg,
ha sietősen kortyol.”

Ám akkor ajkam hitetlen szájszepe
nemet mondott a pohár varázsának.
Még orcáját kezem megismogatta,
és búcsúszava ott lengett a légben.
Láttam, ahogy a semmiben eltűnik
az ittasság sóvárgó éjele.

Pest, 2009 júliusának hajnalán

Pálinka

He aquí el secreto.
Sólo la mano con su natural
tibieza, con pericia de cata en seco,
sabe augurar el néctar afrutado
de este licor, su verdadero polen.
Reconforta tan envolvente aroma,
aspirarla, llevarla hasta los labios,
medir bajo la lengua su textura
con deleite y sentir iluminada
la garganta de ardor por el destello
del primer trago, fogonazo breve
y ávido de la purificación.

Si en sus ojos pudieras ver el agua
de fuego que detiene en tu mirada
la luz más limpia,
este licor de nuevo lograría
que enmudeciera el tiempo en los relojes
que apurara contigo el destilado
flujo del corazón, pausadamente.
He aquí el secreto.

Por eso ahora pactas con su cuerpo
y deambulas por un profundo aroma
que reconoces, que es ofrenda como
los alcoholes, en estado puro,
y sientes sorbo a sorbo la fragancia
de la fruta escondida, y pides más
aire al pulmón, y se estremece el pulso
y todo late a corazón abierto
y se acelera el eco entre relámpagos
y sube al vértigo una fuerza de ala
y de pronto se olvida la existencia
y ya amanece y sois destilación
que proclamáis siempre irrepitible
con los ojos abiertos.

Tesoro

Detrás de la cancela aquella estaba
el tiempo detenido, donde anduvo
una joven buscándole las vueltas
en hora muy temprana al corazón.
Si ahora a abrirla tú te adelantaras,
verías cómo intenta seducirte
danzando en los jardines del otoño
con el cabello suelto,
con atrevido modo de mirar,
tan enamoradizo, tan de adentro,
como si le sobrara timidez
en vez de audacia.

Si quisieras abrir aquella puerta
encontrarías a una hermosa joven,
de aire rebelde y a la vez sereno,
y sus enormes ojos muy verdes y habladores,
color turquesa como el mar en calma.

Pero no estás ya para más querencias
de excepcional especie. Al cabo, sólo
falta tu abdicación, reconocerte
en los viejos inviernos de la vida,
y la renuncia a frágiles recuerdos
bajo la larga sombra del olvido,
y dejar tus razones rubricadas
del año en curso, el día diez de agosto,
en la misma ciudad en la que escribes,

Pálinka

Íme itt a titok.
Csak a természetes módon
tétovázó kéz, hirtelen megügyesedve,
tudja fölfedni, milyen e likőr
gyümölcsízű nektárja, hímpora.
Melengető aromája vigasztal,
belélegezve, ajkadhoz emelve,
nyelved alatt ízlelgetve beszédét
élvezettel, és érezni a fényt
az első korty villanásakor
torokégetőn, a megtisztulás
mohó, gyors lobbanását.

Ha szemében a tüzes vizet látnád,
ami tekintetedben
a legtisztább fényt rögzíti,
e likőr ismét képes volna arra,
hogy elnémitsa az időt, az órákét,
kitisztítaná veled a szív
megszűrt áramlását, megfontoltan, kimérten

Íme itt a titok.
Ezért kötsz szövetséget a testével
és jársz-kelsz sűrű aromájában
tudva azt, hogy úgy kínálja magát,
mint az alkohol, tisztán,
és kortyolgatod a rejtett gyümölcs
illatát, még több levegőt
akarsz tüdődbe, pulzusod remeg,
nyitott szívedig ver minden titok,
villámok közt a visszhang közelít,
szárny erejével száll a szédület,
hamar elfeledi a lét magamagát,
és már pirkad, tisztulás vagy,
a mindig megismételhetetlent hirdeted
nyitott szemekkel.

Kincs

A mögött a kapurács mögött állt meg
az idő, ott, ahol a lányka
járt-kelt, és szíve arra várt, hogy
visszatérjenek hozzá egy oly korai órán.
Ha most ajtót nyitni odasietnél,
látnád, hogyan csábítna el
táncát őszi kertekben járva,
kibomlott hajjal,
merész tekintetű szemével,
olyan szerelmes, olyan bensőséges,
mintha merészsége
félénkségre változott volna át.

Ha ki szeretné nyitni azt az ajtót,
gyönyörű lánykára találná,
lázadó és egyúttal derűs arccal,
hatalmas, zöld, beszédes szemmel,
akár a nyugodt tenger, türkizszínű.

De számodra nem létezik már
különleges vonzalom. Csupán
lemondásod hiánya, elfogadni
az élet öregedő teleit
törékeny emlékeidről lemondva
a feledés hosszú árnya alatt.
és folyó év augusztusának tizedik napján
ellátni érveidet kézjeggyeddel
ebben a városban, ahol verset írsz,

en la margen izquierda del Danubio.

a Duna baloldali partján.

Versos para un cuerpo

¿Acaso no es posible reinventar
un cuerpo en esta noche junto al Duna?

Ese cuerpo rebelde y prisionero
del alba, tan figón y tan curioso,
sabría que esta noche fluye pródiga
con cauce sinuoso y luminosa.
Te abrigaría, te daría asilo
donde fue alcázar, templo y madriguera
entre hospitalidad y bienandanza.
Y sería tan necesario como
la levadura en la fermentación
de las hogazas, tan imprescindible
como la cicatriz para la herida,
como el amanecer, como el amor.

Ahora o nunca. Ven a no perderlo,
sin miedo hazlo tuyo a la medida
de esta calma almanada de misterios,
confiando en su hechura de atracción
porque no es mala intimidación ni es pérfido
meterse muy a deshora a su resguardo,
donde no habrá vacío, sino aliento.

Wesselényi utca

Después de tantos días
esquivando el desahucio y la derrota,
cuando fue azote el tiempo
e hizo castillos de humo y de ceniza,
resulta muy cansado apalabrar
con corazón tan indisciplinado
el precio del olvido.

Aún resulta más cansado reescribir
las primeras fatigas de los juncos,
antes muy bien trenzados en cadencias
e idéntico cimbreo,
o el nombre de una calle, Wesselényi,
que convierte en jirones el recuerdo
de una tarde en la que acababa mayo.

Resaca en Andrásy

Se despertó la noche con ojas,
grandes como el silencio en los alcázares
de la imaginación,
como esas avenidas
por las que se cansa el recuerdo
de verse expuesto en los escaparates
desnudo y a la deriva.

Porque había perdido en los desvelos
el exacto color de su mirada.

Verssorok egy test számára

Netán nem lehet újra kitalálni ?
egy testet ma éjjel a Duna partján ?

Lázongó test, a hajnal foglya,
annyira csipkelődő és kíváncsi,
tudja, hogy az éj tékozlón szökik
fényes, kavargós medrében odébb.
Neked menedéket, oltalmat adna,
hol erőd volna, hol templom, hol meg zug,
barátság és boldogság otthona.
Annyira pótolhatatlan,
mint az élesztő, amikor a veknit
erjesztik, mert nem duzzad nélküle,
mint a sebnek a heg,
mint a hajnal, mint a szerelem.

Most vagy soha. Jöjj, hogy el ne veszítsd,
félelem nélkül tedd a magadévá,
mint a titkok lelkesedő nyugalmát,
bízd lényedet a vonzás erejére,
mert nem bizalmaskodás, sem álnokság
védelmére alkalmatlankor kelni,
hol üresség sincs, csupán lélegzet van.

Wesselényi utca

Múltjával annyi napnak
megbántást, vereséget kikerülve,
mikor az idő korbáccsa lesz,
és légvárat füstből, hamuból épít,
kimerítő nekem szavakba önteni
fegyelmet ennyire nem tűrő szívvel,
hogyan milyen az ára a feledésnek.

Még kimerítőbb volna újraírni,
hogyan fáradtak el a nádak,
melyek azelőtt egyszerre fonódtak össze
zengő kádenciákban,
vagy leírni egy utca nevét, Wesselényi,
hol foszlányokká szakad szét az emlék
egy délután, május havának végén.

Szédület az Andrásy úton

Karikás szemmel ébredt az éj,
akkorákkal, mint a képzelet
palotáinak csöndje,
olyan volt, mint ezek a sugárutak,
ahol elfárad az emlék,
mikor magát kirakatokba téve látja
meztelenül, pusztulásra ítéelve.

Mert elvesztettem virrasztások közben
határozott színét tekintetének.

LA INMORTALIDAD DE LAS SOMBRAS

Para mí no naciste, pero te amo

(Mary Luz, hermana)

Para mí no naciste, pero te amo.
Levanta, hermana, un poco más los ojos,
sin ruborosa timidez, que veas
cómo en su soledad se están quebrando
los besos, cómo avanzan los embustes
del linaje, los pliegues de la herencia.
No pretendas hacerte olvidadiza
ahora que te conozco y que conservo
junto a los libros el retrato, casi
ya gris, del estrabismo y del ceño
que enfadada fruncías tras las gafas,
de tus bucles con idéntico color
que la corteza añeja del castaño,
del vestido extremadamente púdico,
del vuelo audaz que alzaba a tus tobillos
y de esa compostura, mansedumbre
sentada, que no es sumisión ni espera,
sino temprana floración del alma.

Perdona, hermana mía, que no olvide
entre largos silencios familiares
la bombilla parada en tu garganta
hasta asfixiarte, cuando eras muy niña
aún y eras premonitorio nombre.
Perdona, abierta llaga mía, el luto
que por ti no hice, esta sutura cárdena,
las lágrimas con las que nunca pude
devolverte la sisa de tu puesto.
Para mí no naciste, pero te amo.

Penetra luminosa,
como la luz mortal que te hizo ausencia,
ven, resucita la fraternidad.
Gira hacia aquí la cara, no, mejor
quédate así, con el perfil de siempre
en nuestros días que jamás vivimos,
y sobre todo entiende que imagine
consolarme contigo en esta noche,
que vea mi mirada en tu mirada
con urdimbre sencilla y sin remordimiento.
Para mí no naciste, pero te amo.

Angela Dora Duncan («Promenade des Anglais»)

Adieu, mes amis. Je vais a la gloire!

(Ángela Dora Duncan)

*Though lovers be lost love shall no
and death shall have no dominion*

(Dylan Thomas)

AZ ÁRNYÉKOK HALHATATLANSÁGA

Nem számomra születél, de szeretlek

(Mary Luz, testvérem)

Nem számomra születél, de szeretlek.
Emeld rám szemed piruló félnépség
nélkül, testvérem, hogy lásd, a magányban
a csók miképpen szakadnak széjjel,
hogyan törtet a családi hazugság
öröklött gyűrődésekkel nyomában.
Ne legyél feledékeny mindenáron,
hiszen szeretlek téged és megőrzöm
az arcképet a könyvek mellett, szinte
szürke már, kancsal, összehúzott szemmel
szemüveged mögül mérgesen néztél,
loknijaidal, göndör hajad, mint a
gesztenyefának kérge, olyan színű,
rettentően szégyenlős öltözékben,
bokád emelte merész röptű hinta,
illendően, szelíden üldögélve,
nem engedelmesen, se várakozva,
csupán hamar nyílt virágba a lélek.

Bocsáss meg, testvérem, hogy nem felejttem,
hosszú családi csöndek közt miképpen
aludt ki torkodban az izzó szála,
és megfojtott téged, a kicsiny lánykát,
még csak egy előérzet neve voltál.
Bocsáss meg, nyílt sebem, hogy akkor téged
nem gyászoltalak, e szederkék varrat,
ezek a könnyek nem lophatnak vissza
hiányod véglegesen hült helyére.
Nem számomra születél, de szeretlek.

Térj vissza ragyogóan,
mint a halálos fény, mi hiánnyá tett,
jőjj, a testvéri létet éleszd újjá.
Fordítsd felém az arcod, jobban mondva
maradj így, és nézz profilból tovább,
mint napjainkban, miket át nem éltünk,
és legfőképpen azt értsd meg, szeretnék
vigasztalódnival veled itt, az éjben,
tekintetemben tekintetem látni
egyszerű intrikával, és minden szégyen nélkül.
Nem számomra születél, de szeretlek.

Angela Dora Duncan («Promenade des Anglais»)

Adieu, mes amis. Je vais a la gloire!

(Angela Dora Duncan)

*Though lovers be lost love shall no
and death shall have no dominion*

(Dylan Thomas)

Venid a celebrar conmigo la eternidad.
Junto a la luz de la bahía
las mareas son danza y las espumas,
palomas suspendidas en el aire,
completan el milagro:
únicamente aquí, desde la arena
cálida como el nido de la infancia,
se sueña el espectáculo del despuntar del baile
sin el rumor de dudas y sin demora,
con su resurrección y con su servidumbre.

Ha ido pasando el tiempo y hasta la danza.
Era la insumisión
y el cántico del pie, tan de puntillas,
tan altanero y tan desnudo, música
infinita, fundida en el asombro,
y la mano más libre y más rebelde,
como un temblor de chopo,
con ansiedad de acariciar el aire.

Ha ido pasando el tiempo y hasta la vida.
Aunque no vuelvan nunca otros veranos,
ni ebrias noches al borde de la luna
de agosto, ni más conciertos de latidos,
ni virtudes con movimiento de alas,
ni el salto grano a grano desgranado,
inmortales serán en la memoria.

Ha ido pasando el tiempo y hasta la muerte.
Después de tantos días
con la velocidad del viento huido
y aquella compañía sin rubores,
sin mirar hacia atrás, contracorriente,
conducía bailona la alegría
por la gran avenida, frente al mar,
Una estola de seda daba al cuello
vanidad y refugio, y fue de pronto,
la soga de ahorcado caprichosa,
como la enredadera,
largo fular, mortal como el augurio:
adiós, amigos míos,
me voy hacia el amor, hacia la gloria.

«Le grand divertissement royal de Versailles»

(George Dandin y Angélique de Sotenville)

I

Decidle que es muy cierta
la dolencia que siente
por la desconfianza. Ya se sabe
que las dudas de amor,
las del irremediable desaliento,
a menudo se saldan con trincheras;
decidle que, a pesar de tanto agravio,
incluso ahora mismo, cuando ocurre
el eclipse de la alegría, basta
tan sólo que no olvide
los zurcidos del tiempo, ni el desnudo
cimbrar de dos cinturas
iguales al vaivén de las espigas
en mayo, que recuerde en la merced
de los ojos abiertos
su redención y alivio.

II

Jöjjetek velem ünnepelni az örökkévalóságot!
Az öböl fényénél
táncol az árapály, s a habok
levegőben lebegő galambok,
ők teljesítik ki a csodát:
csak innen, a homokból,
amely fészekmeleg, mint a gyerekkor,
innen álmodni meg a pirkadati táncot
kétségek moraja és késedelem nélkül
feltámadással és alávetettséggel.

Eltelt az idő és eltelt a tánc.
A lábujjhegyen
ágaskodó lábfej zabolátlan éneke,
a büszke és mezítelen csodálattá
olvadt végtelen muzsika,
s a mindennél szabadabb, lázadóbb kéz,
mint a nyárfa remegése,
a levegőt simogatni vágyó.

Eltelt az idő és eltelt az élet.
S ha nem térnek is vissza újabb nyarak,
sem részeg éjszakák az augusztusi
hold peremén, sem egybehangzó szívdobbanások,
sem számcsuhogató erények,
sem a szemenként lepergetett ugrások,
de halhatatlanok lesznek az emlékeinkben.

Eltelt az idő és eltelt a halál.
Annyi nap elteltével
a sebesen menekülő széllel
vezette a pirulást nem ismerő,
hátra nem néző, merész kompániát,
vezette táncos lábbal az örömet,
a sugárúton, szemben a tengerrel.
Nyakába selyemsálat dobott
kacér menedékül, s az hirtelen
szeszélyes hóhérvót lett,
kúszónövény,
hosszú sál, halálos, akár a jóslat:
Isten áldjon titeket, barátaim,
megyek a szerelem felé, a dicsőségbé

«Le grand divertissement royal de Versailles»

(George Dandin és Angélique de Sotenville)

I

Mondd neki, hogy valóban
fájdalmat okkal érez
a bizalmatlansáért. Tudja már meg,
a szerelem kétségei,
kínjai nem enyhülő bánatoknak
lövészárkokban ritkán rendeződnek,
mondd neki, hogy annyi sértés után,
most rögtön, mikor ránk borul
az öröm napfogyatkozása, elegendő,
ha nem felejt el
az idő gyógyírjait, se mezítlén
egybefonódását két deréknak,
akárcsak a kalászok hajladoztak
májusban, emlékezzék
nyitott szemek kegyére,
megváltásra, vigaszra.

II

Inquietante hermosura. Bajo el rostro insumiso, con lucidez que es vértigo, encubre Angélica la ebriedad de amar irremediamente. No hay embuste, disfraz madrugador, celada o cebo, ni malicia o impostura entre sus sábanas, sino imposible abnegación a ser corazón de acarreo, gozo estéril. Lo que puede ofrecer es la almendra sin cáscara, la pulpa más carnosa, el tuétano y la savia, juventud inagotable y libre que celebra, como el retoño en un rosal intrépido, el arte coreográfico del desnudo, su danzarín compás, amaneciendo siempre con acuciantes melodías y el acorde de la respiración. Angélica persigue la inocencia entre su voluptuosidad de amante como quien busca redención y alivio, en otra cama que, voraz, no es suya.

Sor Mariana

Por su templanza, por el apacible sonido del latido en su mirada, descubriste que no existe una derrota más humillante que la indiferencia.

Duelen, Mariana Alcoforado, duelen tus arrobos de amor y tu condena por ser mucha la sed en el encuentro. Mirando hacia Mertola imaginaste a Chamilly, oficial francés, amante desde entonces en cartas que dictaban los celos en tu celda monacal, en la que tantos temores de la concupiscencia se aventaban.

Pero en tu laboreo del amor, nítida resonancia de la auténtica orfebrería, como la del viento entre los chopos, como la del roce que acaricia la boca de una copa de cristal, suenan sin desorden páldidas las sábanas, la música del miedo, el eco más canalla de la ausencia, la floración de lágrimas fingidas, una paz que nunca espera.

Isadora

Tendría ojos de lince en merodeo y generosidad a flor de labio; y el pelo, arcilla y doma, nido tierno tan demorado en oración profana; y en voluntad de ala el revoloteo de los dedos; y brazos o voladas; y un íntimo hoyo, abismo para el tiempo para la luz de lenguas ambiciosas; y frágiles montículos sin miedo debajo de las gasas; y un indócil mimbres tallando la cintura al viento; y la más bella curva de las curvas;

Nyugtalanító szépség. Engedetlen arcának fénye, szédület, valódi, ahová rejti Angélica ittas szerelmi vágyát, mi gyógyíthatatlan. Hajnali hazugság, csapda, csalétek, gonoszság vagy csel nincsen lepedőjén, csak lehetetlen önfeláldozása, hogy bántó szív, meddő élvezet legyen Héj nélküli manduláját kínálja, kitárja leghúsosabb színe húsát, csontja velejét, nedvét, végtelenné vált szabad ifjúságát, ünnepelve, mint elszánt rózsaliget új hajtását, a meztlenség táncművészetét, táncos ütemét, mikor ébredve mindig forró melódiákkal nyílik lélegzetének ütemére lénye. Angélica, ártatlanság csodája, szerelmi bujasága közepette, mint ki vigaszt és megváltást keres másik, mohó ágyban, nem az övében.

Sor Mariana

Nyugalma láttán és tekintetének derűs szívdobogását megcsodálva felfedezted, hogy nincsen a közönynél vereség, ami nyomorultabb volna.

Fáj, Mariana Alcoforado, fáj szerelmi szenvedélyed, büntetésed, találkozás keserves szomja kínozott. Mertola felé nézve elképzelted a francia tisztet, Chamillyt, és attól kezdve szerzetesi cellád féltékeny levelekkel telt meg, bujaság ijesztő démonhadával, vadul tobzódtak hajnalig.

De rettentő szerelmi kínjaidban valódi ötvösség rezdült sugárzón, mint szélzúgás a fekete nyárfák közt, mint ajaksimogató érintése üvegkehelynek, zavar nélkül szólnak vágyaidról a sápadt lepedők, a félelem zenéje válaszol, gyűlöletes visszhangja a hiánynak, virágba bomlanak a színlelt könnyek, velük érkezik a sosem várt béke.

Isadora

Míntha leselkedő hiúzszele volna és nemesség nyiladozna ajkán; haja, agyagkeménység és szelídség, lágy fészek, annyira megkésett profán imában; szárnyas akarattal lebegnek az ujjak, karok vagy repülések, meghitt gödör, szakadék az idő, becsvágyó nyelvek fénye előtt; félelmet nem ismerő törekény halmok fátylak alatt, és egy engedetlen fűzfavessző kimetszve a szélből derekát, hajladozások legszebb hajladozása,

y los muslos en inmortal ascenso,
guardianes de la almendra de la vida,
palomas suspendidas en el sueño;
y piernas como largas madrugadas,
y el tobillo, un otero admirando ebrio
al pie desnudo entre olas seducido
por la avidez del aire, casi etéreo;
y el baile audaz y el don de la armonía;
y la virtud de aroma en movimiento;
y el salto grano a grano desgranado;
y hasta seguramente el contoneo
de un animal por la lascivia herido.

Así sería si volviera a casa y al tempero,
la memoria inmortal de la lujuria.

Wera

(Rainer M. Rilke y Wera Ouckama Knoop, revividos)

Frente a un muro de espejo
convergen y se escapan las miradas,
vuelan pétalos de jazmín, se arroba
en su unión con el giro alado el éxtasis
del poeta y la danza le sonrío.
Presencia a solas como se conciertan
las lenguas de las manos, contorsiones
de nube sobre el aire,
mientras su mente fluye
hacia el dulce estuario de otros días.
Wera, en medio de un sueño suspendida,
flotando en ondas de sudor y música
con infantil destreza está bailando.

Efímero es el baile, como el sueño
de quien vuelve al pasado
para alumbrar la calma.
En el sueño del amante perduraba
espléndido el jirón de la sonrisa
cuando Wera encontró regazo y nido
derramando su miel ensortijada
en la rendida noche sobre el pecho,
cuando el labio alto al beso seducía,
cuando, súbitamente transformada,
se sentía laurel
y quiso que el poeta se convirtiera
alrededor de su cintura en viento.

El tiempo no era tiempo entre los dioses
ni entre ellos existía el universo.
Salvados por la música y la palabra
fundían el metal
en el instante de la infinitud.

El tiempo fue la duración eterna
de los desnudos, el de un palpitante
olivo milenario trasplantado
al centro de la luminosa sima,
que hundía la raíz en un profundo
valle recién regado; el tiempo ciego
de una granada abriéndose al relámpago,
el del camal engarce mientras Wera
regalaba la juventud, la llama
y la danza, la gema, yema tierna
enardecida, y el nocturno anillo,
guarida hospitalaria entre la exacta
redondez de dos cumbres, engastado
con ópalo de fuego.

Muy pronto el sueño se deshizo en tiempo

halhatatlanul domborodó izmok,
az élet mandulájának őrzői,
álomban függeszkedő galambok,
lábak, mint hosszú hajnalok,
boka, egy domb ittasan nézi
hullámok közt csábító, meztelen lábát
mohó, majdnem mennyei légen át;
és merész tánc, harmónia úrnője,
mozgó aroma virtusa,
magról magra kimagozott ugrás,
egyértelmű riszálás,
paráznaágtól sebzett állaté.

Ilyen volna, ha vetéskor hazatérne,
halhatatlan emlék, a bujaságé.

Wera

(Rainer M. Rilke és Wera Quckama Knoop, újraéledve)

Egy tükörfallal szemben
a tekintetek találkoznak, szöknek,
jázminszirmok repülnek, bűvöletbe
hullik szárnyaló forgással a költő
eksztázisa és a ránevető tánc.
Magányos jelenlétben egyesülnek
a beszélő kezek, felhővonaglás
röppen a légben,
míg agya áramlik
más napoknak édes torkolatába.
Wera álom közepén függeszkedve
lebeg verejték és zene hullámán
táncát gyermeki ügyességgel járva.

Múlándó a tánc, akárcsak az álom
annak, aki ott visszatér a múltba
fénybe vonva nyugalmát.
A szerető álmában megmarad
a nevetés ragyogó darabkája,
amikor Wera fészekre és öltre
talált méze csigáit szerteszörva
maga megadó éjszakában, mellén,
mikor felső ajka csábítón csókolott,
mikor váratlanul átalakult,
belőle babérág lett,
és arra vágyott, hogy költője szellé
változzék szép derekát átölelve.

Nem volt idő az idő, istenek közt,
és a mindenség közülük is eltűnt.
A zene és szó megmentette őket,
végtelen pillanatban
megolvastották a fémet is akkor.

Mezítlenek örök idejévé lett
az idő, egy ezeréves olajfa
remegésének ideje, a fénylő
szakadék közepében,
gyökerét a mélységesen mély völgybe
a nemrég öntözöttbe leeresztve;
villámsújtott, szétnyíló gránátalma
vak ideje, érzéki idő, közben
Wera ifjúságát kínálta, ifjú
lángját, a táncot, bimbót, rügyet,
égőt, éjszaka gyűrűjét,
és meghitt vackot
két kerek dombja közt, kioltva
opálos tüze fényét.

Hirtelenjében széttörte az álom

de frágiles criaturas,
como el humo hacia lo alto.
Y el tiempo fue el de la premonición:
oliendo a casa abierta
y a cuerpos en penumbra
se quemaría hasta lo más ardiente.
Wera quiso ir muriéndose a pedazos
porque tenía prisas por alzarse
en vuelo a ras de la curiosidad
que va del crepitar a las cenizas.
Pensaba que el amor
en su resurrección la salvaría.

En el salón de baile, ante el espejo,
el poeta se hablaba para adentro:
olvidar es penoso,
mas no poder dejar a los recuerdos
sin ecos y palabras,
si con el tiempo todo va al olvido,
es mayor sufrimiento todavía.

a két törekeny lénynek
idejét, füstként szállt magasba.
Az idő előérzet idejévé
lett: házba szimatolva,
testek félhomályába,
melyeket égőn éget el tűzével.
Wera már darabokban haldokolva
emelkedett sietősen a légbe
kíváncsisága szellőjén repülve,
sercegő szikrákból hamuvá válva.
Bízott a szerelemben,
feltámadásakor megmenti majd őt.

A táncteremben, a tükör előtt,
magamagához így beszélt a költő:
feledni súlyos bánat,
és még fájóbb az emlékektől válni
szavak visszhangja nélkül,
ha az idő a feledésbe hullik,
a szenvedés még fájóbb.

NUNCA QUISO ESCRIBIRLO

*¿Qué queda de las alegrías y penas del
amor cuando éste desaparece? Nada,
o peor que nada; queda el recuerdo de
un olvido.*

(Luis Cernuda)

Lasciate ogni speranza, voi chi'intrate.

(Dante Aligheri)

Al filo de marzo

*Tu as fait de douloureux et de joyeux voyages
avant de t'apercevoir du mensonge et de l'âge,
tu as souffert de l'amour a vingt et à trente ans.*

(Guillaume Apollinaire)

Te duelen los recuerdos, seguramente
porque el último invierno ha sido un largo
suicidio sin piedad de la memoria;
te duelen como una sombra detenida
debajo de la ausencia, como el eco
perenne de un aullido y la noctámbula
vigilia, como una verdad tardía
en esa orilla a la que llega el mar.

Y así se te ha venido encima marzo,
tan implacable y con la misma nieve
de entonces. Decididamente irás
yéndote desde el beso de alcohol
al álbum de desnudos recortables,
al silencio de las fotografías,
a sendas de bonanza y desventura.
Cuando tu edad sea testigo y voz

SOSEM AKARTA AZT LEÍRNI

Mi marad a szerelem kínjaiból és
örömeiből, amikor az eltűnik? Semmi,
vagy a semminél rosszabb; a feledés
emléke.

(Luis Cemuda)

Lasciate ogni speranza, voi chi'intrate.

(Dante Aligheri)

Március élen

*Tu as fait de douloureux et de joyeux voyages
avant de t'apercevoir du mensonge et de l'âge,
tu as souffert de l'amour a vingt et à trente ans.*

(Guillaume Apollinaire)

Fájnak az emlékek, bizonyára
mert az utolsó tél az emlékezet
irgalmatlan, hosszú öngyilkossága volt;
úgy fájnak, mint megmerevedett árnyék
a hiány hídjá alatt, mint vonítás
és holdkóros virrasztás visszhangja,
mint késlekedő igazság
ezen a parton, ahová elér a tenger.

És így tört rád március
könyörtelenül, a későn jött
hóval. Elszántad magad,
hogy útra kelj az alkohol csókjától
a kivágott aktképek albumához,
a fényképek csendjéhez,
szélcsend és kín utazásaihoz.
Mikor életkorod annak tanúja, hangja,

de cómo se marchita una amapola.

Ocurrirá antes de encerrarte en el desierto
bajo llave y que al filo de otro marzo
te duelan los recuerdos hasta el tuétano,
te duela aquel amanecer que entonces
tuviste tan al alcance de la mano.

Jókai tér, 29 de febrero de 2012

ahogyan egy pipacs elhervad.

Jóval azelőtt, hogy kulcsra zárnád magad
a sivatagban, és hogy egy másik március élén,
csontod velejéig fájjanak az emlékek,
és fájjon az a hajnal, amelyik akkor
annyira veled volt, kéznýtásnyira.

Jókai tér, 2012. február 29.

«EL RECUERDO DE UN OLVIDO»

I. D(r)aga

A María Félix, María bonita

No es lo más triste que acabase el sueño,
la luminosidad de madrugadas,
el labio que ganasteis.
Ni siquiera que fuera historia herida
con voluntades de común aliento.
Tampoco que el insomnio se alargara.

Lo que supura tristemente ahora
es recordar la voz de las miradas,
que eran un largo túnel sin salida,
que eran veneno en cuencas
desbordado, una daga
clavándose en el tuétano del alma.

II. «Lesfeuilles mortes»

*Et la mer efface sur le sable
Les pas des amants désunis...*

(Jacques Prévert)

Fue cuando el Duna quiso
por última vez remover las ruinas
en la memoria: la llamó con nombre
del más fuerte aguardiente fruteado
antes de que restallara como un látigo,
letal como el veneno y tu sonrisa.
Fue por entonces, cuando el Duna quiso.

Serena y cura ver las flores mustias,
más secas en el búcaro que nunca,
perfumando la estancia y los desnudos
del aire. Sana pronunciar su sombra
con eco de elixir. Ahora. Postumo.

III. Legítima defensa

El desamor, legítima defensa
después de las traiciones y las ruinas,
su plenitud alcanza entre silencios,
lejos de los espacios, de las fechas

«A FELEDÉS EMLÉKE»

I. Mint egy tör

María Félixnek, a szép Mariának

Nem az a legszomorúbb, hogy véget ért az álom,
eltűntek a ragyogó hajnalok,
és velük a meghódított ajak.
Az se, hogy sebzett történeté válik
közös lehelettel, közös akarattal.
Az álmatlanság hosszú éje sem.

Szomorú sebként ma bennem
tekintetének szava gyűlik,
mert kijárat nélküli,
hosszú alagút volt,
kicsorduló méreg, és tör,
belém fúródik a lélek legmélyéig.

II. «Les feuilles mortes»

*Et la mer efface sur le sable
Les pas des amants désunis...*

(Jacques Prévert)

Akkor a Duna akarta így,
még utoljára felkavarva egyszer
az emlékmokokat: őt hívta, mikor
égető gyümölcspálinka nevét mondta ki,
mielőtt még felcsattant volna, mint egy korbács,
mert halálos méreg a mosolyod.
Akkor a Duna akarta így.

Gyógyír látni hervadt virágokat,
oly fonnyadtak a vázában, mint még soha,
ittlélet és mezítleen levegőt
illatozva. Gyógyír kimondani árnyékneved
varázs visszhanggal. Most. Utólag.

III. Jogos védelem

Szerelemtelenül, jogos védelem ez,
annyi árulás, annyi rom után,
teljességét csöndek közt éri el,
terektől és időpontoktól messzi,

que sólo reconocen los verdugos,
apenas advertida la textura
de la estéril historia de los besos,
poco antes de ir resucitando al alma
con la siega feliz de la memoria,
asesinándote con el olvido.

IV. Bálsamo del dolor

Dolor, consiente hacerte sólo suyo,
que se pierda en tu rastro de temblores
y en el sudor glacial tan de mañana,
que quiera como quieren los amantes
sin sonrojo, rendidos a la entrega.

Si acaso algún rescoldo del amor
queda, decide ya que se consuma,
que ni sea recuerdo en su ceniza.
Déjale darte, ahogo y agonía,
esa salud quebrada en la derrota,
el alargado aullido del insomnio.

Penetra sin piedad, dolor tan suyo,
por el costado de esta madrugada
y quédate al lado de sus huesos rotos,
alivia con rencor, consuela con tu bálsamo
aborrécelo por querer sin límite.

V. Compraventa

La auténtica traición jamás avisa.

Llega con pies descalzos, sigilosa,
y con tacto seguro, nunca a tientas,
se hace ascenso, caricia inesperada
que de tan atrevida sobrecoge.
Entra, penetra, anida entre las sombras
sin pudor, como un íntimo murmullo
de enjambre o de camada, con tan vario
y con tan verdadero fingimiento
que parecen razón de la vileza
su ruindad y su afrenta, su afán y su ignominia

Ebria por mucha cata de venenos,
duele la alta traición de las alcobas
en saldo, duele el son de las monedas
que compran más allá de medianoche
la danza de los cuerpos rotos, duelen
los disfraces que ocultan el engaño
y duele el tajo sucio por la espalda,
cómo su honda hendidura, su doblez,
hasta el fondo de la verdad se adentra.

VI. Un vacío hiriendo la memoria

Esa hendidura que ofrecía franca
ya no será sonrisa ni rendija
hasta donde llegaban
las atrevidas brisas de las noches,
sino orfandad, sino obsoleta grieta,
sino recuerdo

mit a hóhérok ismernek csupán,
ha a csókok meddő történetének
szövedéke alig ismerhető fel,
mielőtt újjászületnél a lélekben
boldog aratásával az emlékezetnek,
meggyilkollak téged a feledéssel.

IV. A fáj dalom balzsama

Fájdalom, vállald, hogy teljesen övé légy,
remegő nyomaidban vesszen el,
vagy a reggel jeges verítékében,
szeressen, ahogy a szeretők szeretnek,
amikor szégyen nélkül maguk egymásnak adják

Ha netán a szerelem zsarátnoka
még parázslík, hamvadjon el egészen,
már hamujának emlékét se őrizd.
Add neki magad, haldoklás, fuldoklás,
vereséggé szakadozó egészség,
hosszan vonító álmatlanság éje.

Irgalom nélkül üsd át, kín, övé légy,
fúródj hajnalban bordái közé,
maradj törött csontjai mellett,
enyhítsd haragoddal, balzsamoddal vigasztald,
és határtalan szerelméért gyülöld.

V. Adásvétel

A valódi árulás jöttét sohasem jelzi.

Meztélláb érkezik, titokzatosan,
és biztos érzékkel, vaktában sosem jön,
elébed lép, váratlan kedvesség,
de milyen vakmerő, mikor megragad.
Belép, közeledik, szégyenérzet nélkül
fészkel be magát az árnyak közé, mint méhraj
meghitt zsongása, vagy állatkölyköké, oly különféle
és oly igaz színleléssel,
hogy már a hitványság igazának látszik
aljasság, szégyen, buzgalom és gonoszság.

Részegülten kóstol sokféle mérget,
fáj a leltárba vett hálószobák
árulása, fáj a pénzérmék dala,
amikor jóval éjjél után
tört testek táncát veszik meg, fájnak
az álarcok, a csalást rejtik el,
fáj a piszkos vágás a háton,
mély hasítása, kétszínűsége,
egészen az igazság mélyéig hatol.

VI. Üresség ejt sebet az emlékezetem

Ez a szabadon tároló szakadék
már nem lesz mosoly, se résnyi rejtek,
ahová megérkeztek nemrég
az éjszakák vakmerő szellőit,
hanem árvaság, hanem feledésre ítélt hasadék,

del eclipse de la última aventura
de la imaginación,
sino vacío hiriendo la memoria.

hanem az utolsó
kaland napfogyatkozásának emléke,
a képzeleté,
hanem üresség, az emlékezeten sebet ejtő.

VII. Tiempo sin tiempo

(Francisco José I recuerda en Buda)

Esta mañana, grata y generosa
pues limpia la conciencia y es espacio
iluminado para quien feliz
camina hacia adelante y se descubre
libre, tiene un latido redentor
que entra pletórico en el cuerpo y lo invade
con la alegría de quien supo amar.

Porque antes era el esclavo alrededor
de su cintura de hembra desbocada,
incluso en horas de mendacidad
y auténtica doblez, irreprimibles.
En un tiempo sin tiempo, reservado
para la desmemoria.

Era aquel tiempo en el que ella abrió puertas
a otros naufragios de ginebra y vodka,
cuando perderse quiso en madrugadas
de ebriedad homicida,
cuando esos ojos suyos, dos trincheras
enormemente crueles, resistían
con torpeza la más fértil maldad
del embuste, entornando su mudez
interminable, irremediadamente.

VIII. Impostación de Cernuda (DF)

¡Ojalá que me vaya bonito!

”...Porque la vida decidió poner
derrota a puerto más seguro. Porque
el dolor da serenidad, tersura
a la memoria y suena en este día,
mediado junio, a desalmado canto,
maldecirás su propio nombre. Porque
era el fiel de un cabo, el fin del nudo
donde culminan la malevolencia,
el pacto del embuste y el despecho.
Porque el olvido empieza con su sombra”.

IX. Hattyúdal

*Nadie pudo, ni puede, ni podrá por los siglos
de los siglos arrebatarme tanta felicidad.*

(José Hierro)

”En fin, quede así todo para siempre:
a semmi tavasza a Dunánál
—leyó Hernández Campos en el cauce

VII. Időtlen idő

(I. Ferenc József Budán emlékezik)

Ez a reggel, szívélyes, bőkezű,
megtisztítja a lelket, világító
tér annak, aki boldogan halad
útján előre, és fölfedezi,
milyen a megváltó szívdobogás,
ami testében árad, és örömmel
támad arra, aki szeretni képes.

Mert azelőtt rabszolgája volt
egy széles női csípőnek, kiváltképp
a kétszínűség és hazudozások
elfojthatatlan, rossz óráiban.
Időtlen időben, megőrizve
az emlékezet nélküli időt.

Olyan időt, amikor szerelme ajtót tárt
a gin és vodka örvényeinek,
hogy gyilkos részegségbe hulljon
hajótörést hozó reggeleken,
mikor szeme, e két óriás módra
kegyetlen lövészárkok ellenállni próbált
ügyetlenül a hazugság legtermékenyebb
rohamának, némaságát résnyire nyitva,
gyógyíthatatlanul, véget nem érően.

VIII. Cernuda kiáltása

Bárcsak jól érne véget nekem!

„...Mert az élet úgy határozott, hogy
elpusztítja a legbiztosabb kikötőt. Mert
a fájdalom derűt sugároz, ragyogást
kínál az emlékezetnek, és messzire hangzik ma,
június közepén, lelkefosztott énekkel,
átkozod majd a nevét is. Mert
ilyen véghez volt hű, csomóra kötött véghez,
hol tetőzik a gonoszság,
egyességet köt a hazugság és a kétségbeesés.
Mert a feledés az ő árnyékával kezdődik.”

IX. Hattyúdal

*Senki, se tegnap, se ma, se holnap,
századok száza-
dain át, nem rabolhat el tőlem ennyi
boldogságot.*

Hierro)

(José

desbordado del río—,
las alcobas nostálgicas, el tránsito
del abrazo desierto, la subasta
de aquel labio de arriba a poco precio,
su cuerpo en los hoteles mil estrellas
alquilado, la compra de desnudos
infantiles, tan canallescamente,
más nieve envilecida en los pulmones,
su sombra errando entre las sombras ebria.

Nadie podrá arrebatarme
esta felicidad: benefactora
higiene de memorizar suicidios.
Quede aquí ahora todo para nunca
entre recuerdos de horas torcidas:
primavera de nada junto al Duna”.

X. Epitafio (para una dama)

A Frida Kahlo

¿Qué más puedo decir
desde esta ancha ribera del olvido
donde nada se oculta ni se inventa?

Que ya nadie pronunciará su nombre
aunque ayer fue festejo de los labios
y a mar sonaba, que era un torbellino,
mezcla de pálinka y de chile verde.

Sólo será inmortal en el olvido.

Y apareciste tú

Y apareaste tú.
Casi como una exhalación, alegre,
como agua torrencial,
como el júbilo de la bienvenida,
recreando, estrenando
la adolescencia.

Cuánto embeleso incita todavía
la inmensidad amable de tus ojos,
rotundamente negros, aferrados
a los hechizos del deslumbramiento.
Yo sentí entonces todo.
El nervioso y pletórico pulmón
del pinar, su fragancia empalagosa
interrumpiendo un diciembre henchido.

Así se entreabría la corola
del amor. Así vimos resguardado
su polen tembloroso, su impericia,
en los estambres largos de la vida.
Así echamos la fuerza hacia adelante
pues lo útil es llegar de vez en cuando
al anárquico enjambre de recuerdos
y recoger en su panal la vida.

„Végül maradjon minden örökre így:
a semmi tavasza a Dunánál
- olvasta Hernández Campos a folyó
kiáradt medrében
nosztalgikus hálószobák, sivar öleléshez
vivő út, árverés ama kis értékű
felső ajakért, teste kibérelve
ezer csillagos szállodákban,
alkudozás gyerekaktokra
annyira alávaló módon,
még több szennyes hó a tüdőben,
árnyéka kóborol részeg árnyékok között.

Senki se rabolhatja el tőlem
ezt a boldogságot: áldásadó
higiénia, ami az öngyilkosságokat megőrzi.
Maradjon minden így örökké,
hamis órák emlékei közé helyezve:
a semmi tavasza a Dunánál”.

X. Sírfelirat (egy hölgynek)

Frida Kahlónak

Még mit mondhatok nektek
a feledés széles partja mellől,
hol semmi se rejtőzik, kitalálni sincs mit?

Hogy már senki se ejti ki nevét,
hol tegnap örvendő ajkak hirdették
tengerig hangzóan, forgószél volt,
pálinka és zöld paprika keveréke.

Halhatatlan már csak a feledés lesz.

És felbukkantál te

És felbukkantál te.
Mint hullócsillag, vidám,
mint felhőszakadás,
mint érkező boldogság,
újjáteremtve, visszahozva
a kamaszkort.

Mennyi gyönyört tud teremteni még
végtelenül kedves szemed,
olyannyira fekete, ragyogó varázs
fényét magáénak tudó.
Egyetlen érzés lettem.
A fenyves ideges és áradó tüdeje,
édeskés illata
meghódította a felduzzadt decembert.

Így nyílt ki a szerelem
pártája. Így óvtuk meg
remegő virágporát, tapasztalatlanságát,
az élet végtelen fonalait,
így nyertünk erőt a további útra,
mert olykor-olykor meg is kell érkezni
az emlékek zsongó méhrajához,
kaptárjukba gyűjtve az életet.

CERRANDO ADIOSES

(Llamémoslo epílogo)

Cerrando adioses

Llamémoslo epílogo

Tal vez le interese saber al lector del volumen que tiene entre sus manos, que antes de escribir esta licencia epilodal al regazo de los afectos que al poeta me entrelazan, marginé la posibilidad de cualquier comentario con el acomodo filológico al que mi oficio universitario podría incitarme. E igualmente, orillé esos quehaceres, muy apreciados por otra parte, que muestran como aparato crítico final la solvencia científica de especialistas en la materia, quienes con distinta fortuna diseccionan el texto y lo ilustran desde perspectivas de diverso cuño y lo anotan con intención generosamente iluminadora para disfrute de cuantos, merced a tales apuntes u otros a pie de página, llegan más allá de su propio conocimiento. Convine con Javier Pérez Bazo, pues, que aquí únicamente confiaría a sus lectores, de habla magiar o española, por qué germinó y fue creciendo este libro —el quinto quizás de los suyos en verso— hasta alcanzar la compostura que exige la coherencia de unidad, ajustada por una temática que ya se anuncia desde el título con ambigua lectura: el transcurso dilatorio hacia el olvido y el inequívoco modo en el que éste se convierte en materia del recuerdo (“el recuerdo de un olvido”, dejó escrito Cemuda, pariente poético muy cercano del autor), además de la evocación al proceso contencioso y forma en la que se litiga contra el olvido. Determinamos que escribiera yo a modo de inventario cuanto supe de este libro mientras él lo componía lejos del sur, o incluso, llegado el caso, refiriera algunas confidencias que fueron urdiendo nuestras muchas conversaciones en cómplice soledad y lugar extremadamente ameno. Nunca me guiaría ese propósito tan meritorio de las ediciones críticas, sí, en cambio, la voluntad de traer hasta aquí algún que otro silencio de su vivir y determinados ecos, ambos bien audibles, que considero singularmente significativos o complementarios de ciertos poemas.

El lector inquieto no pocas veces indaga en su imaginación la causa generatriz del poema, busca su razón en las confesiones presuntamente entreveradas, hipoteca sus hipótesis; después de percibir la cadencia en el aliento del verso, persigue los motivos del acto que lo produjo, quiere conocer el secreto de su génesis, adentrarse hasta el tuétano de su sentido. He aquí una sana curiosidad que, no obstante, pudiera empañar la trascendencia que el autor quiso dar a sus poemas. Habrá incluso quien se atreva a reconocer rastros de biografismo intimista en cada verso —ruinas y glorias, amapolas y ortigas—, cuando ciertamente la experiencia cargada de subjetividad o el itinerario de vivencias del poeta, aun siendo componentes ineludibles del sustrato poético y factor importante de la unidad orgánica de la obra, pretenden desbordar el ámbito de lo personal para adentrarse en el cauce de lo universal. Y ello, mediante procedimientos muy precisos de naturaleza funcional. Porque, además, ese gran fingidor a lo Pessoa puede inventar historias nunca ocurridas, recrear el sueño de lo que existió, moldear aquello que tal vez pudo acontecer, poner detrás de un personaje o de una ocurrencia histórica la máscara o la silueta de un

A BÚCSÚLEZÁRÁSA

(Nevezzük epilógusnak)

A búcsú lezárása

Nevezzük epilógusnak

Talán érdeklő az olvasót, aki ezt a kötetet a kezében tartja, hogy amikor a költő iránti vonzalmam biztatására az itt szereplő utószót megírtam, mellőztem mindenféle filológiai alapvetésre építkező elemzést, noha egyetemi munkaköröm erre ösztönzött volna. Hasonlóképpen elhárítottam minden egyéb, más szempontból értékes tennivalók teljesítését, amelyek a szakemberek tudományos hitelét a kritikai összegzés módszerével jelzik, akik váltakozó szerencsével szedik ízeire a szöveget, jellemzik különféle jegyek alapján, nem egyszer nagyvonalúan, némelyeknek talán kedvükre való megvilágító megjegyzésekkel látják el, olykor lapalji jegyzetekkel is, olyasmit elemezve, amit a szöveg eredeti jelentése nem is tartalmaz. Egyetértettem Javier Pérez Bazóval, hogy ezúttal inkább olvasóira bízom, legyenek magyar vagy spanyol anyanyelvűek, fejtsék meg, hogyan csírázott és bontakozott ki ez a könyv – talán ötödik verseskönyve a szerzőnek –, megteremtve azt a formát, amelyet a mű egysége megkövetel, olyan tematikához illeszkedve, amely a cím kettős értelmezése szerint: egyrészt a feledés felé vivő halasztó hatályú idő, másrészt tévedhetetlen módon az emlék anyaga („a feledés emléke”, miként Cemuda, a szerző igen közeli költői rokona írta), azonkívül perlekedő folyamat felidézése is, a feledéssel szembeszálló alkotás. Határozzuk meg úgy, hogy egyféle leltárt írt, mindegyik, a délvidéktől messze szerzett verse ezt tudatosította bennem, valamint a helyzet is, amikor bizalmasa lehettem, számos vele folytatott beszélgetés során a cinkos magányban, habár olykor igen kellemes helyen. Soha nem vettem figyelembe a kritikai kiadások egyébként érdemleges szempontját, hanem arra törekedtem, hogy felidézsem élete egyik vagy másik csöndjét, meghatározó visszhangját, mivel mindkettő jól hallható ezekben a versekben, és úgy vélem, kifejezetten jellemző vagy kiegészítő része némelyik költeménynek.

A nyughatatlan olvasó nem egyszer keresgéli képzeletében a vers teremtő magyarázatát, észokokat kutat a sokféle bizonytalan vallomásra, hipotézist állít fel, majd befogadja a vers lélegzetének ritmusát, a verset létrehozó cselekedet motívumait vizsgálja, teremtése titkát szeretné megismerni, értelme legmélyéig hatolva. Innen az egészséges kíváncsiság, ami mindazonáltal elhomályosítja ízt a transzcendentális jelleget, amit a szerző verseinek adni szándékozott. Akadnak olyanok is, akik nem állnak intim önéletrajzi vonásokat felismerni minden egyes versben – vereségeket és diadalokat, pipacsokat és csalánokat –, még akkor is, amikor a szubjektivitáson vagy a költő által megélt út tapasztalatán, legyenek bár a költő szubsztátum illetve a mű organikus egységének jelentős tényezői, a szerző igyekszik túllépni, elhárítva a személyes tartalmakat, egyetemes mondanivalóra törekedve. És ezt a funkcionális természet nagyon is jelentős eszköztára révén éri el. Tegyük hozzá, hogy ez a Pessoa módra ügyes, nagy színlelő képes kitalálni soha meg nem történt eseményeket, a létezőt álommal alakítja át, olyasmit mintáz meg, ami akár meg is történhetett volna, egy személy vagy történelmi esemény mögé valamilyen

carácter... Esta fue su misión primera, la que queda expresa en la composición metapoética liminar: la vigilia permanente para observar "todos los rostros, todas las imágenes, / la cicatriz del tiempo, la vida del instante". No se confunda este libro con un diario íntimo, aunque se ancle en tiempos y lugares muy cercanos al poeta; distíngase entre la itinerancia de la experiencia, vital y poética, y una supuesta biografía del corazón de quien compuso este *Proceso al olvido* desde el amanecer del mes de julio de 2009 hasta caer la noche de la primavera de 2012, íntegramente en Hungría, exceptuados los poemas "Tesoro", escrito en la Costa del Azahar, "Sexto sentido", que lo fue frente a una enorme roca asomada al océano, e "Impostación de Cemuda", cuyo original está fechado en Ciudad de México, en la terraza del Gran hotel de mismo nombre que sirve de esquina al Zócalo, el mismo día —6 de septiembre de 2011— en el que su autor visitó en Coayacán la casa y la tumba del poeta sevillano. Se demoró brevemente su puesta de largo porque hasta hoy hubieron de traducirlo Eva Dobos y András Simor con sagacidad y rigor, con tiento y pericia de poeta, con dadivosidad y altruista gesto, con la excelencia que los distingue. Tan entrañablemente queridos por el autor, suyos son para siempre fraternales.

A la capital húngara llegó Pérez Bazo después de haber dado un portazo a las aulas universitarias de Toulouse y ello, para enderezar el rumbo de las relaciones hispano-francesas asido al timón de la cordura y de la eficiencia con el rango de Consejero de Educación de la Embajada de España en París. Aquella singladura mereció el esfuerzo de cuatro años, los justos para decidir cambiar el Sena por el Danubio. Desde 2008 es Director del Instituto Cervantes de Budapest o, por mejor decir, lo fue apenas otros cuatro años, hasta hace bien poco. Ya ido, nadie podrá robarle el benéfico azar del nuevo destino, ni los siempre frescos pétalos de la dignidad. Tampoco los rincones seductores y los solos nocturnos ciudadanos, ni la única vez que cruzó a pie el Puente de las cadenas, ni las visitas al Bastión de los pescadores para explicar a sus invitados los enigmas del Duna y el porqué de su gigantesco abrazo, o para festejar la vida "hasta sacarle ojeras a la luna", ni las madrugadas en *Thália*, donde Papa recordaba a cada paso a Dolores Ibarruri con su "no pasarán" y a la duquesa de Alba, ni los inviernos en *Elato* después de horas en las termas *Széchenyi*, ni las primaveras de terrazas en Liszt Ferenc o frente al río, ni las cenas en mesas muy elegidas —*Náncsi néni*, *Déryné*, la taverna griega *Dionysos*, el nerudiano *Kéhli*, *Pippo*, *Tom George*, *Pommodoro*... —, ni los ecos de *Rudas* o de *Corvin tető*, ni los paseos salvíficos al atardecer por la avenida Andrassy a donde caía el vértigo de los ventanales tan suyos, ni la complicidad con Miklós Radnóti, Gyula Krúdy, Magda Szabó y el Seress Rezső de *Szomorú Vasárnap*, ni las largas conversaciones a solas con su Duna. Sus allegados saben que en estas dos ciudades sólo le faltó saber odiar, que todo lo demás se lo llevaría, aunque se quedara en Pest para siempre. Hace algunos meses me dijo que deseaba escribir un poema al *Szabadság híd*, el puente verde de los suicidios; ahora no recuerda donde extravió el poemita original dedicado a su amiga la actriz Erika Marozsan.

Dicho esto, se advertirá que este poemario no habrá tenido principio ni término, e incluso su escritura carceraria de sentido, sin la insolente beldad de Budapest, sin los espacios urbanos que el autor hizo felizmente suyos en connivencia con su destino y sin el diálogo íntimo con un río, el río divino de Garcilaso que extasiaba a Josef Attila y a Endre Ady, y sin tropezar con algunas sorpresas que florecen con cara y cruz en ciertas horas de la edad. Budapest imanta las miradas sabiamente indiscretas a su hermosura, el infinito

jellem sziluettjét vagy álarcát rejt el... Ezt tekinti elsődleges feladatának, metapoetikus kompozíciókban valósítja meg: feszült figyelemmel kísérve „minden arcot, minden képet, az idő sebhelyét, percnyi életet.” Ne tévesszük össze ezt a könyvet valamilyen intim naplóval, habár a költőhöz nagyon közeli időkben és helyeken játszódik; tegyük különbséget az élő, költői tapasztalat útja és a szív feltételezett biográfiája között, megértve a szerző szándékát, aki ezt az *Ítélező út a feledéshez* című verseskötvet írta, 2009 július havának hajnalától 2012 tavaszi éjének beköszönéséig, szinte mindvégig Magyarországon, kivéve a „Kincs” című verset, amelyet a Costa dél Azaharon írt, a „Hatodik érzék” címűt, amely az óceán hatalmas sziklájával szemben született, és a „Cernuda kiáltása” című verset, melynek eredetije annak a napnak a keltezését viseli, amikor a költő meglátogatta Coyoacánban a sevillai költő házat és sírját – 2011 szeptember 6-án –, Mexikóvárosban, az azonos nevű nagy szálló teraszán, amely a Zócalo sarkán áll. Rövid ideig tartott, míg új ruhát nem öltöttek magukra versei, Éva Dobos és Simor András fordították őket magyarra, szépen és pontosan, költői jártassággal, önzetlen és bőkezű gesztussal, rájuk jellemző alaposággal. Olyan közeliek ők a szerző számára, mintha testvérei lennének.

Pérez Bazo azután érkezett a magyar fővárosba, hogy becsukódott mögötte a toulouse-i egyetemi előadóterem ajtaja, ahol a hispán-francia kapcsolatok irányát egyengette, bölcsen és hatékonyan kormányozva azokat mint a párizsi Spanyol Nagykövetség oktatásügyi tanácsosa. Négy év erőfeszítését igényelte tőle annak a hajónak az irányítása, majd a Szajnáat a Dunára cserélte. 2008 óta a budapesti Cervantes Intézet igazgatója, jobban mondva, alig négy évig volt az, nem sokkal mostanáig. Ennek végeztével senki sem veheti el tőle sorsa új és jótékony fordulatát, se az emberi méltóság mindig friss virágzirmai. Se a csábító szögleteket, a város magányos éji helyeit, azt az egyedüli pillanatot, amikor gyalog ment át a Lánchídon, a Halászbástyán tett látogatásokat, amikor ismerőseinek a Duna rejtelméről beszélt, végtelen ölelésének miértjét, vagy ahogyan az életet ünnepelte nézve „a karikás szemű holdat”, se a *Tháliában* végződő hajnalokat, ahol a Papa léptenyomon Dolores Ibarrurira emlékezett, a „nem törnek át”-ra, és Alba hercegnőre, sem a teleket az *Ellátóban* a *Széchenyi* termálfürdőinek órái után vagy a Liszt Ferenc tér tavaszi teraszait, vagy a folyóval szemben üldögélve, sem a jól kiválasztott asztalok vacsoráit – *Náncsi néni*, *Déryné*, a *Dionysos* görög kocsmája a nerudai *Kéhli*, *Pippo*, *Tom George*, *Pommodoro* –, sem a *Rudasban* vagy a *Corvin tetőn* történt tombolásokat, sem az esti sétákat az Andrassy úton, ahová nagy ablakainak szédülete nézett, sem cinkosságát Radnóti Miklóssal, Krúdy Gyulával, Szabó Magdával, a *Szomorú vasárnap* Seres Rezsőjével, sem a hosszú beszélgetéseket a Dunával. Barátai jól tudják, ebben a két városban nem ismerte a gyűlöletet, mindent magával vinne, legszívesebben Pesten maradna. Néhány hónappal ezelőtt azt mondta nekem, hogy verset szeretne írni a *Szabadság hídról*, az öngyilkosok zöld hídjáról; most nem emlékszik, hová lett az Marozsán Erikának dedikált vers eredeti példánya.

Ideje kimondanunk, hogy ennek a versciklusnak nincs se kezdete, se vége, voltaképpen tartalma se volna Budapest pimasz szépsége, a városi terek nélkül, amelyek a szerző boldogan, sajátjaiként vett birtokba sorsukkal cinkosságot vállalva, egy folyóval, Garcilaso folyójával kezdett meghitt párbeszéd nélkül, ez a folyó lelkesítette József Attilát és Ady Endrét, a meglepetések nélkül, amelyek keresztet vetve virágoznak ki bizonyos életkor óráiban. Budapest mágnesként vonzza szépségével az okosan indiszkrét tekinteteket, a végtelen Duna uralja medrében az örvények rejtelmét. Ok ketten,

Danubio señorea en su caudal los arcanos de sus vorágines. Ambos, río y ciudad, en esta obra enmarcan a modo de personajes silentes la trama de los sentidos, se mudan en dimensiones familiares, propicios para amores que aman en el recuerdo —así la sección "Volandas de amor", en título prestado por Miguel Hernández—; para la nostalgia o el regocijo que cuelgan del misterio en plazas, calles y avenidas —*Jókai ter, Wesseleny utca, Andrássy út*—; para la reflexión acerca del imposible reencuentro "en los viejos inviernos de la vida" con aquellos "enormes ojos muy verdes y habladores" que fueron los de una juventud extremadamente coqueta, frágil recuerdo ahora "bajo la larga sombra del olvido"; para la recreada fantasía que elevan hasta el edén los amantes.

Resulta fácil percibir la inclinación del poeta hacia el mundo del Arte, en esta entrega particularmente hacia la danza. Obsérvese el protagonismo de Isadora Duncan, estrangulada por el fular de la vida en una avenida cosmopolita, hecha canto de erotismo y lascivia en libertad suprema; o el amor sin confines que tributa el poeta Rilke a la jovencísima bailarina Wera hasta el final infeliz. Los personajes evocados en la segunda sección del volumen "La inmortalidad de las sombras", al igual que en poemarios precedentes de Pérez Bazo, son en su mayoría de nuevo femeninos. Se yerguen y reconstruyen una galería de gestos y actitudes morales que provocan una reflexión que no deja indiferente al lector: la consentida tortura que mediante imposturas y traiciones —no por tópicas menos dolorosas— somete Angélique de Sotenville a su esposo; Sor Mariana, enamorada en Mertola de una ilusión vestida de oficial francés a la que escribe desgarradoras cartas de amor... Con la prudencia necesaria podría decirse que sobre algunos de estos personajes históricos se proyectan identidades y caracteres de una muy especial moralidad. A este respecto, pienso que el poema de la primera parte titulado "Pálinka" merecía un hueco de honor entre estos trasuntos con vocación de heroínas; tal vez el autor no lo dispuso así teniendo en cuenta la anonimidad del personaje y la identificación de los efectos del amor camal con los del licor o aguardiente popular húngaro por excelencia. Un friso, en definitiva, de sombras inmortales. Sin duda la más entrañable de ellas es la recreada —esta vez sí, autobiográficamente— en "Para mí no naciste, pero te amo": la hermana de premonitorio nombre, luminoso, a quien se le atravesó una bombilla de linterna en la garganta y cuya muerte alumbró, al cabo de poco más de un año, el nacimiento del poeta.

De este modo va llegando Javier Pérez Bazo al último tramo de su obra, en el que el sujeto poético, que "nunca quiso escribirlo", da paso a una polifonía de voces. Se dirige a una segunda persona del singular de heterogénea factura, o a una tercera (el dolor del otro), o a otra que refiere las desdichas del amante (por ejemplo, las de Francisco José recordando a su emperatriz Sisi en Buda), pero todas siempre con el mismo rostro: esa "legítima defensa" camino de la "siega feliz de la memoria", que perfila sus síntomas — "las flores mustias, / más secas en el búcaro que nunca"; el "largo túnel sin salida" de las miradas, "veneno en cuencas / desbordado"— que prescribe su corolario: "primavera de nada junto al Duna". De tal modo se va proyectando la experiencia emotiva sobre la objetivación poética y dramática de la fractura amorosa. En su versatilidad esa voz concede la palabra a un fallecido poeta de ultramar, quejoso por la decrepitud moral de la amada —*Hattyúdál*: último canto del cisne— o reproduce la impostación de otro, increpará al dolor de la persona antes querida, desgranará los confines previos al olvido: la orfandad del sexo, la memoria supurando en cada herida. La misma voz que descifrá las huellas indelebles del desamor: el embuste y la traición, la

fluyó és város, hallgatag személyekként kapcsolják össze ebben a műben a benső tartalmakat, családi méreteket öltenek, olyan szerelmek szülei, amelyek tovább élnek az emlékekben – így jelennek meg a Miguel Hernández-től kölcsönzött című „Szerelmi szárnyalás” ciklusban –, éltetik a nosztalgiát és az örömet, ami a tereken, utcákon, sugáruakon rejtezik, – *Jókai tér, Wesselenyi utca, Andrássy út* az elmélkedést a lehetetlen újratálalkozásról „az élet öregedő teleiben”, azokkal a „hatalmas, zöld, beszédes szemekkel”, amelyek az olyannyira kacér ifjúságé voltak, a törekeny emléké a „feledés hosszú árnya alatt”, az újjáteremtő képzeleté, ami a szeretőket az édenbe röpití.

Könnnyen érzékelhető a költő vonzódása a Művészet világához, ezúttal a tánchoz. Nézzük például Isadora Duncan szerepeltetését, az élet nyakszájától fojtogatva egy nagyvárosi sugárúton, miközben ő maga erotikus és buja dal, teljes szabadságra vágyik, vagy az a határtalan szerelem, amellyel Rilke, a költő adózik Werának, a fiatal táncosnőnek egészen a boldogtalan végkifejletig. A kötet második ciklusában, „Az árnyékok halhatatlanságá”-bán, akárcsak Pérez Bazo előző kötetiben, a személyek többségükben ismét nők. Olyan erkölcsi cselekedetek és gesztusok sorát vonultatja fel, amelyek töprengésre késztetnek, nem hagyják közönybe menekülni az olvasót: a ravasz kíntás, csalások és árulások révén – vagy nem kevésbé fájdalmas más módozatokkal –, például ahogyan leigázza Angélique de Sotenville a férjét; Sor Mariana szenvedése, aki Mertolában egy ábrándtól üzetve beleszeret egy francia tisztbe, és szívet tépő szerelmes leveleket ír neki... A szükséges mértéktartással mindezekről a történelmi személyekről elmondható, hogy a valódi világ alakjait tükrözik, olyan karakterek, akik összességükben jellegzetes erkölcsiséget képviselnek. Ilyen összefüggésben utalok arra, hogy az első részben levő „Pálinka” című vers tiszteletre méltó kivételt képez a felidézett hősnők sorában; talán a szerző azért formálta meg így, mert meg akarta őrizni a személy névtelenségét, és a testi szerelem hatásait a líkőrnél illetve a kiváló magyar népi pálinkának hatásaihoz hasonlítja. Fríz ez, halhatatlan árnyékok frize. Kétségkívül a legmeghittebb közülük az újjáteremtés verse – ezúttal önéletrajzi jelleggel a „Nem számomra születél, de szeretlek” címűre gondolok, a baljós előérzetet sugalló, fényre utaló névvel született testvérkéjéről szóló versre, akinek torkába fűrödött egy felrobbant izzó, és halála megvilágította, valamivel egy esztendő múltán, a költő születését.

Ily módon Javier Pérez Bazo művének utolsó szakaszához ér el, amelyet a költői Én „sosem akart megírni”, költői hangok valóságos polifóniáját szólaltatva meg. Egyes szám második személyben fordul heterogén alakokhoz, vagy egy harmadikhoz (a férfi fájdalomról szólva), vagy a nőhöz, amikor a szerelmes férfi fájdalmát idézi fel (például amikor Ferenc József emlékezik Sissi császárnéra Budán), de valamennyi mindig a szerelemtelenség arcával jelenik meg: ez a „jogos védelem”, út „az emlékezet boldog aratásához”, melynek tünetei a „hervadt virágok, oly fonnyadtak a vázában, mint még soha”, tünete a tekintetek „kijárat nélküli, hosszú alagútja”, „a medréből kicsorduló méreg”, és így összegzi végső igazságát: „a semmi tavasza a Dunánál”. Ekként tükrözi érzelmi tapasztalatait a szerelmi számla drámai és költői tárgyilagossá tételéről. Állhatatlanságában ez a hang egy tengerentúli halott költő szájába adja a szót, aki szeretője erkölcsi hiteltelensége miatt panaszkodik –*Hattyúdál*: a hattyú utolsó éneke –, vagy újjáteremti a másik kiáltását, a nemrég szeretett személy fájdalmát szidalmazza, szemelgeti a feledés előre látható határait, a nemiség árvaságát, a sebben gennyesedé emlékezetet. Ugyanez a hang keresgéli a szerelemtelenség kitűrülhetetlen

maquinación y la desconfianza, la compraventa de los cuerpos... Y el veredicto, en el epitafio dedicado a la húngaro-mexicana Frida Kahlo. Ahora bien, digámoslo a modo de epílogo, construido el itinerario teórico que va del sentimiento amoroso a su quebranto, llegado supuestamente el sujeto amante al benefactor olvido de lo amado, hecho tiempo el tiempo..., volverá el júbilo, adamadamente, deseado en su esplendor camal, entreabriendo la corola del amor, resguardando su polen en los estambres largos de la existencia: "pues lo útil es llegar de vez en cuando / al anárquico enjambre de recuerdos / y recoger en su panal la vida".

Para el lector —me dijo cierto día el poeta— Budapest y el Duna, fluyendo ambos, ya sólo existirán en lo que fueron, inmortales en el olvido.

Diana Pebarezzo
Budapest, 29 de junio de 2012.

nyomait: a hazudozást és az árulást, a fondorkodást és a bizalmatlanságot, a testek árusítását és adásvételét. És ítélete, a magyar-mexikói Frida Kahlónak dedikált sírfeliratban jelenik meg. Mondjuk ki végül, epilógusként, teoretikus utat bejárva, hogy a szerelmi szenvedélytől annak kimerüléséig halad, a szerelmes alany feltételezhetően eljut a szeretett lény jótékony feledéséig, ami elmúlt, elmúlt... a magányosság eljöttét köszönti örömmel, finoman, testi ragyogásra vágyva, félig kítárva a szerelem pártját, megőrizve himporát a létezés hosszan tartó porzóján: „mert olykor-olykor meg is kell érkezni / az emlékek zsongó méhrajához / kaptárjukba gyűjtve az életet.”

Az olvasó számára mondta nekem egy alkalommal a költő, Budapest és a Duna, együtt folynak mindketten, már végleg azok maradnak, akik voltak, halhatatlanok a feledésben.

Diana Pebarezzo
Budapest, 2012. június 29.

ISBN 978-963-89346-4-2

Felelős kiadó Simor András

Felelős szerkesztő Tabák András

2012 Vasas-Köz Kft. Nyomda
Felelős vezető Badó Géza

Terjeszti a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság
